

Prikaz

Rukopis primljen 20. 11. 2019.

Prihvaćen za tisak 28. 11. 2019.

<https://doi.org/10.22210/govor.2019.36.06>**Gabrijela Kišiček***gkisicek@ffzg.hr*

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatska

3. europska konferencija o argumentaciji – ECA 2019. Groeningen, Nizozemska, od 24. do 27. lipnja 2019. godine

Europska konferencija o argumentaciji (ECA) nastala je kao inicijativa europskih teoretičara argumentacije koja bi svake druge godine, na različitim mjestima u Europi, okupljala stručnjake iz područja argumentacije, retorike, komunikacijskih znanosti, filozofije, lingvistike i srodnih disciplina, s ciljem razmjene iskustava, znanja kao i predstavljanja novih ideja i pristupa širokom području argumentacije. Nakon vrlo uspješnih konferencija u Lisabonu i Fribourgu, treća ECA održala se u nizozemskom gradu Groeningenu od 24. do 27. lipnja 2019. Središnja tema, a ujedno i svojevrsni podnaslov konferencije bio je *Razlozi neslaganja / Reason to dissent* pa je već u pozivu autorima predloženo da prijavljuju teme koje se bave osobitostima neslaganja, načinima kritiziranja, prigovorima i razilaženjima, razrješavanjima kontroverznih pitanja i konfliktnim situacijama te kroz prizmu raznih bilo normativnih bilo deskriptivnih pristupa argumentaciji daju doprinos argumentaciji u javnom diskursu (sudskom, političkom, znanstvenom...).

Naravno, osim izlaganja vezanih uz središnju temu konferencije, nešto više od 200 teoretičara argumentacije predstavljalo je svoje radove iz područja neformalne logike, normativne pragmatike, pragmadijalektike, analize diskursa, stilistike, retorike, vizualne i multimodalne argumentacije.

Svaki od tri dana konferencije započeo je plenarnim predavanjem jednog od pozvanih predavača. Redovna profesorica Deanna Kuhn sa Sveučilišta Columbia u New Yorku održala je predavanje pod nazivom *Kritičko mišljenje kao diskurs / Critical thinking as discourse*, u kojem je govorila o važnosti kritičkog mišljenja u dijaloškim formama kada je anticipiranje prigovora i njihovih pobijanja dio pripreme argumentacije. Predstavila je pristup kritičkom mišljenju koji ujedinjuje različite

aspekte te discipline, od teorijskog konstrukta preko mjerljivosti sposobnosti, do pedagoških i edukacijskih benefita.

Druga pozvana predavačica bila je redovna profesorica Katie Atkinson sa Sveučilišta u Liverpoolu, koja je održala predavanje pod nazivom *Neslaganje je potrebno: argumentacija za umjetnu inteligenciju i njezina primjena u pravu* / *Dissent needed: Argumentation for AI and law applications*. Već iz samog naslova jasno je kako se predavačica osvrnula na razvoj tehnologija i umjetne inteligencije koji se sve češće primjenjuju u područjima koja zahtijevaju kritičko mišljenje ljudi pri donošenju odluka. Jedno od takvih područja jest pravo i sudstvo pa je iznijela rezultate rada iz područja računalne argumentacije, koje se razvija s ciljem da asistira ljudima u procesu donošenja odluka.

Treća predavačica bila je profesorica emerita Ruth Amossy sa Sveučilišta u Tel Avivu, koja je govorila o polemičkom diskursu naslanjajući se na svoju knjigu *Isprika za polemiku* iz 2014. / *Apologie de la polémique*. U predavanju pod nazivom *Revizija Isprike za polemiku: o 'uvjetima radosti' kojima se omogućava suživot u neslaganju* / *Revisiting Apologie de la polémique: About some 'felicity conditions' allowing for coexistence in dissent* govorila je o uvjetima i ograničenjima takozvanog koegzistiranja u neslaganju. Svoje teorijske postavke obrazložila je primjerima relativno aktualnih nasilnih prosvjeda Žutih prsluka u Parizu te načinima razrješavanja konflikta u Francuskoj kroz polemiku predsjednika Macrona i prosvjednika.

Kao što je spomenuto, na konferenciji je sudjelovalo 200-tinjak stručnjaka iz područja argumentacije koji su svoja predavanja izlagali ili kao tzv. uobičajeno izlaganje ili kao dugo izlaganje koje je uključivalo i unaprijed pripremljen komentar na prethodno izlaganje putem kojeg se iznose eventualne prednosti i/ili nedostaci predstavljenih istraživanja. Uz izlaganja, podijeljena u sedam paralelnih sesija, tijekom konferencije održana su i dva pozvana panela.

Prvi panel organizirao je Fabio Paglieri sa Sveučilišta u Rimu pod nazivom *Nove perspektive u javnome diskursu: doprinos Europske mreže za analizu argumentacije i političkog diskursa* / *New perspectives on public discourse: Contributions from the European Network for Argumentation and Public Policy Analysis (APPLY)*, na kojem se predstavila europska COST akcija usmjerena na analizu i evaluaciju argumentacije u raspravama Europskog parlamenta. Predstavljeni su ciljevi projekta kojima se želi dati doprinos kvalitetnijoj razini rasprava i procesa donošenja odluka u europskom političkom diskursu u pitanjima klimatskih promjena i energetske politike.

Drugi panel organizirao je Jan Albert van Laar sa suradnicima sa Sveučilišta u Groeningenu pod nazivom *Manipulacija javnim mnijenjem: analiza kontroverzi vezanih uz imigrante / Manipulating public opinion: Analyzing controversies about immigration*. Na panelu se pokušalo utvrditi postoji li manipulacija javnog mnijenja kada je u pitanju migrantska politika te kako spoznaje iz teorije argumentacije mogu pridonijeti raskrinkavanju i razrješavanju kontroverzi vezanih uz pitanja imigranata.

Oba panela pokazala su kako argumentacijski stručnjaci mogu dati doprinos u rješavanju najvažnijih aktualnih pitanja (klimatske promjene i imigrantska politika) te kako se spoznaje iz područja argumentacije mogu i moraju primijeniti u javnome diskursu ako se želi poboljšati kvaliteta javnih rasprava, a time i kvaliteta odluka koje utječu na život suvremenog čovjeka.

Osim izlaganja i stručnih panela, veliku pozornost izazvao je i "zabavni" panel pod nazivom *Koji je od Platonovih dijaloga najvažniji za retoriku i argumentaciju?*, u kojem su sudjelovali Jean Wagemans (braneći Platonov dijalog *Menon*), Michael Hoppman (braneći dijalog *Gorgija*), Mike Philips Andreson (braneći dijalog *Fedar*) i Scott Aikin (braneći dijalog *Država*). Nakon nedoumica treba li publika glasovanjem izreći vlastiti stav o važnosti Platonovih dijaloga ili glasovati za najbolju "obranu", pobjednikom je proglašen Michael Hoppman i Platonov dijalog *Gorgija*.

Na konferenciji je predstavljen velik broj zanimljivih ideja, inicijativa, kvalitetnih izlaganja i širok spektar različitih pristupa argumentaciji. A uz stručan dio konferencije, organizatori su se pobrinuli i za raznovrstan društveni program: od razgledavanja grada uz stručnu pratnju do domjenaka, prijema i svečanih večera.

Na ECA konferenciji dodjeljuje se i Nagrada Frans van Eemeren za najbolji studentski rad, koju je ove godine za svoj rad *Strukturalne razlike između praktičnih i kognitivnih pretpostavki / Structural differences between practical and cognitive presumptions* dobio Petar Bodlović, doktorski student na Sveučilištu u Groeningenu, inače podrijetlom iz Hrvatske.

Od hrvatskih izlagača na konferenciji je sudjelovala Gabrijela Kišiček s radom pod nazivom *Auditivni argumenti: važnost zvuka u argumentativnom diskursu (empirijsko istraživanje) / Auditory arguments: Importance of sound in an argumentative discourse (An empirical study)*.

Konferenciji je, tradicionalno, prethodila i *ECA Summer School* (koju su ove godine zajednički organizirali APPLY COST akcija i ECA konferencija), a održala se u Leidenu od 20. do 22. lipnja. Ljetna škola argumentacije namijenjena je uglavnom doktorskim studentima koji se bave ili argumentacijom ili srodnim područjem, a s

ciljem da se upoznaju s različitim pristupima argumentaciji. Upravo zbog toga izabrani su predavači koji su svaki iz svoje perspektive podučavali argumentaciju: Steve Oswald je dao lingvistički pristup, Henrike Jennsen (ujedno i organizatorica škole) govorila je o pragmatodijalektičkom pristupu, Dale Hample predavao je s retoričkog stajališta, a Catarina Dutilh Novaes s epistemološkog aspekta.

I ljetna škola i sama konferencija bile su iznimno uspješne, a sudionici zadovoljni. Predsjednik Organizacijskog odbora konferencije ECA 2019, docent Jan Albert van Laar zahvalio je svima na angažmanu, a palicu organizacije prepustio Fabiu Paglieriu, koji će organizirati konferenciju ECA 2021 u Rimu.
